

Пан Бујукас

АНА И СОТИРИС

Измислио сам много прича. У овој причам о догађајима тачно онако како су се догодили и свака реч је истинита. Па ипак, то је прича коју кад причам нико у њу не верује.

Мајка ми је рођена на острву Леросу у Грчкој. Имала је шеснаест година 1943. када су га Немци бомбардовали пуну четрдесет и једну ноћ како би отерали Британце који су га управо били отели од Италијана. У току једне од тих ноћи, како би избегли покољ, моји баба и деда узели су своју ћерку и, док су бомбардери и борбени авиони урлали над главама, превеслали су двадесет километара до турске обале. Шест месеци касније, дошли су до избегличког логора у Палестини где је мој отац, који је говорио седам језика, служио својој земљи као тумач за савезничке снаге.

Пред крај рата, отац и мајка су се срели и узели. После венчања, Сотирис, отац моје мајке, отпловио је натраг на Лерос да прикупи све комадиће који су остали од његове прошлости. Ана, његова жена, није имала срца да се врати на то острво које је постало гробље пошто је изгубило, кроз погибије и изгнанство, петнаест хиљада од двадесет хиљада становника. Она је пошла са својом ћерком и зетом, прво у Либан, а затим у Канаду, како би се вратила на Лерос четрнаест година пошто га је напустила, и то само на месец дана.

И ја сам био пошао са њом. Тада сам имао десет година и захваљујући причама које ми је причала моја бака, знао сам острво и његове становни-

ке као да сам тамо био рођен. У ствари, због свих прича које ми је Ана причала, до данашњег дана, кад помислим на Грчку, ја у својој свести видим Лерос, нарочито кућу у којој је она некада живела заједно са Сотирисом.

Управо у тој кући дошао сам по први пут у контакт с мојим коренима. У тој сам кући, много година касније, нашао тему за мој први роман. Управо у тој кући сам имао најчудноватније снове. Сваке ноћи је празник снова, са две или три паузе да дођем до даха. Коначно, управо у тој кући по први и једини пут у мом животу био сам сведок паранормалним феноменима.

Кућа је била саграђена на брду, негде 1860-их година. Њена архитектура је била типична за Лерос: два спрата и унутрашње двориште ограђено зидом високим два метра. Када се Сотирис вратио 1945, бомба је била уништила један њен део, а из преосталог дела били су однекти намештај и предмети домаћинства. У време моје прве посете, било је то 1957, на првом спрату су се налазили кухиња, трпезарија, девојачка соба, дневна соба, тоалет и остава у којој је мој деда чувао свој алат, новине и часописе, своје вино и прибор за пецање.

На првом спрату су биле и три спаваће собе. Прве две су излазиле на пространу терасу која је била окренута ка северу, са које је могла да се види морска пучина. Мој деда је спавао у оној трећој соби. Она је имала балкон окренут ка истоку. Тамо је он свакога јутра пио своју кафу и посматрао излазак сунца. „Немој сада са мном да причаш”, умео је да каже. „Зар је смак света? Пусти ме да прво довршим кафу.”

Сотирис је имао три сестре. Ана је имала шесторицу браће. Сотирис и Ана су се познавали још од детињства. Када је, пошто је напунио двадесету, Сотирис одлучио да оде и окуша срећу у Америци, оставио је Ану са своја два старија брата. Ноћ пре него што је испловио, певао је под Аниним прозором све док певци нису надјачали његов глас, заклињући се да ће се вратити да се ожени њом.

Ана је чекала једанаест година.

Током моје прве ноћи на Леросу, пробудио ме је дедин глас. Певао је серенату коју ми је моја бака често певушила: „Отвори прозор, голубице моја, да ти видим очи пре него што умрем...”

Устао сам из кревета и погледао кроз прозор моје собе. Деда и баба седели су заједно на тераси, први пут после много година, под месецом који је покривао пола неба. „Да ли се сећаш те песме?”, питао је Сотирис.

Моја бака се нагло тргнула као да ју је дедин дах опекао. Није могла да подноси пијанице, а од када се завршио рат, Сотирис је увек држао боцу надхват руке. Док је она одлазила, Сотирис се посрћући дигао на ноге и, покушавајући да иде право, ишао за њом и говорио: „Имали смо ми и лепих тренутака заједно, зар не? Имали смо лепих тренутака заједно?”

Сотирис је правио бројне друге покушаје да се приближи Ани, заклињући се да ће престати да пије кад му се врати да живи с њим. Али

та обећања је стално давао у пијаном стању и све његове молбе да поново придобије своју жену нису успеле да измаме никакав позитиван одговор. Пред крај те недеље његов став се променио. Сада, кадгод би она одговорила на неко од мојих питања, он би похитао да се наруга њеном незнању и да ми да другачији одговор.

„Бако, шта значи 'Лерос'?"

Моја бака би одговорила: „То је изокренута реч *неро* (вода) и у старо времена ово острво се звало Нерос. Јер, за разлику од већине грчких острва, Лерос је имао велики број извора и потока и шума. Због тога га је ловкиња Артемида, опасна Зевсова ћерка, прогласила за свој посед. Један од тих извора још увек тече, на два минута хода одавде, и још увек носи име Есклепија, чувеног лекара и бога медицине.”

Мој деда би фркнуо кроз нос и рекао: „У стара времена ово острво се звало Калидна. И било је познато по великим заливима, не по проклетим изворима. Било је познато по стратешком положају у Егејском мору и по великим затонима у које је могла да се сакрије читав флота. Због тога је увек неки освајач жудео за њим. И они су долазили, остајали да преноће, остајали годину дана или читав век, а онда би га напустили, окрвављено и осакаћено, као неку удовицу која никада није покушала некога да заведе, а свако имао нагон да је силује. Управо тај трагични углед једнога дана довео је на његове обале апостола Јована који је тражио место на коме би могао да се смести и пише своју *Апокалипсу*. Али нешто му није дало да се држи свог писања. Желео је и да преобрати острвљане у његову нову веру, причајући стално како ће после смрти сви преобраћеници седети с десне стране благог и милостивог Бога. Тако је наивно звучао да су острвљани одлучили да га содомизују и на тај начин га разбуде да схвати стварности живота. Сав бесан, Јован је бацио свој огртач на таласе и, користећи га као сплав, отпловио, довикујући им: '*Лера!*' (Олошу један!)”

Свакога јутра бака ми је причала шта је сањала у току ноћи, ја сам њој причао своје снове и провели бисмо доручак тумачећи их, јер она је била уверена да мртви говоре живима у сновима и предсказањима. После доручка, за време одлазака да сакупљамо капар, маслачак и планински чај или – ако је падала киша – пужеве, свака рушевина, свака кућа, свако стабло и свака стена у њој би будили су многа сећања и анегдоте о сликовитим ликовима, а често и о њиховим сенима и духовима. Никада ми није било доста њених прича и стално сам тражио још, док је већина дечака мог узраста драла своја колена по стенама како би доспели до својих омиљених места за скакање у воду на главу.

Када би, по нашем повратку, поновио деди неке од тих прича у нади да ћу из њега извући неки детаљ од кога се леди крв, а који је моја бака можда изоставила, он би се само насмејао њеним невероватним причама, њеном веровању у снове и, како их је он називао, „источњач-

ким” празноверицама. „Женама понекад свашта пада на памет!” рекао би он гласно како би га чула и његова жена. „Када ти се ова земља једном нађе преко главе уместо под ногама, једино што ће остати од тебе јесу нека сећања у срцима оних живих.” Како би доказао своју тврдњу, позвао ме је да проведем заједно са њим ноћ на гробљу. Он је то једном учинио, на чикање, са једним пријатељем агностиком, како би доказао својим пријатељима острвљанима да, како дању тако и ноћу, човек треба да се плаши само живих људи.

„Са собом смо понели векну хлеба, комад сира фета, парадајз, пистаће и вино. Пошто смо се најели, обојица смо се наслонили на гробове и заспали. Те ноћи, једном сам устао – да мокрим. Мој друг је мирно хркао. Ујутро када ме је песма птица пробудила више није хркао, а није више ни дисао. Када је стигао доктор, успоставио је дијагнозу – срчани удар и сви су били убеђени да је мој пријатељ агностик био кажњен зато што се ругао драгом и милостивом Богу. Али када је дошло време да се тело мога пријатеља носи кући како би га жене окупале, посуле талком и обукле у најбољу одећу, открили смо да су му панталоне биле закачене за ексер. Као и ја, он је, можда, хтео да устане у току ноћи да испразни бешику, и онако у полусну, мора да је помислио да га неко вуче уназад. Наравоученије: ’У нама леже извори страха.’”

Наравно, моја бака и моја мама нису ми дозволиле да проведем ноћ на гробљу с дедом. Међутим, тамо сам отишао сам, наредног јутра. Шћућурио сам се између два гроба и чекао. Дувао је неки поветарац, а шум лишћа које је треперело прешао је у гласове. Један је прошаптао моје име. Други је рекао: „Дођи.” Нисам побегао у страху како би то можда учинила моја бака. Чучао сам тамо, одлучно, стискајући зубе и говорећи себи да је то била само моја уобразиља. Тако сам ја направио свој први корак од Аниног света мађије ка Сотирисовој земљи рационализма и цинизма.

Ако је Ана и приметила неку промену у мени, ништа ми није рекла. Једино сада, кадгод би ме деда, седећи у сенци свог вењака винове лозе, држао заточеног с причама с његових путовања, она би ме послала да обавим неки посао, дајући ми још мало пара, како бих себи купио корнет сладоледа или неки забавник. А када је дошло време да напустимо острво, она није пољубила Сотириса за растанак. Када јој је моја мајка то пребацила, одговорила је да никада не би могла да загрли, а камоли пољуби, пијандуру која базди на алкохол.

Сотирисов задах је заударео на рецину онолико година колико му је земља била под ногама. Мени су порасле стидне длаке, што је мени изгледало чудесније него што су ми моји баба и деда били. А и ја сам имао децу и на мене је дошао ред да их одведем да виде свог прадеду и да им покажем сва места која ми је Ана помогла да откријем, а која је и сама већ почела да заборавља.

Крајем лета 1975, она је изгледа била заборавила и своју решеност да никада не пољуби, ни на расанку, свог мужа алкохоличара. Имала је осамдесет три године. Сотирис је имао осамдесет пет. Снели смо наше кофере доле у двориште и управо се спремали да једно другоме кажемо збогом кад, најједном, моја бака пригрли свог мужа чврсто и рече: „Збогом заувек, Сотирисе.”

Очи моје мајке – њихове ћерке – испуниле су се сузама.

Мој деда, не изустивши ни реч, прогурао се поред нас и отишао горе у своју собу.

Умро је шест месеци касније. Једне ноћи, враћајући се кући с једне од његових лумперајки, промашио је један степеник идући горе у своју собу. Поломио је кук, и када је сазнао да се никада неће потпуно опоравити, пожелио је да умре. Пошто је много волео да хода, толико волео да су му се ципеле претвориле у папуче. Кад би му тако дошло, он би лутао по острву у било које доба дана или ноћи, застао ту и тамо да попуши цигарету, присети се тренутака из свог живота или једноставно да броји таласе. Ана је исто тако, волела да хода, и за време последњег Сотирисовог лета, видео сам како се шета падинама које би њену ћерку обориле на колена.

Били смо у Монреалу када смо сазнали да јој је муж преминуо. Није плакала. Само је рекла: „Најзад, више неће бити сам.”

Годину и по дана касније, када се вратила на Лерос с мојим родитељима, оклизнула се на истом степеништу. Док је била у острвској болници одбијала је сву храну. Видећи како се топи моја мајка ју је преклињала да једе и да престане себе да мучи. Ана је једном раставила стиснуте зубе – да би рекла својој ћерки: „Ти мучиш мене. Уморна сам. Пусти ме да се одморим.”

Месец дана касније, преминула је, на острву на коме је била рођена, а пошто је живела на три континента. А када је дошло време да буде сахрањена, једино место које је било слободно на гробљу било је оно поред Сотирисовог гроба.

Тог лета нисам успео да одем на Лерос да присуствујем сахрани особе која је имала највећи утицај на мој живот и моју перцепцију жена. Али четири године касније, нашао сам се на гробљу у пет сати изјутра, како бих учествовао у церемонији у току које су, према обичајима, остаци Ане и Сотириса били ексхумирани, опрани вином и стављени у породичну гробницу. Од тада, кадгод одем на Лерос, прво одем да посетим ту гробницу. И ако вам ја данас о томе причам, то није зато да бисте поверовали да су феномени који ћу управо описати изазвали моји баба и деда. Само имам жељу да вас упознам с последњим становницима куће где су се те појаве догодиле. Пре бабе и деде, у тој кући су живеле многе генерације предака. Чак се у њу уселио један немачки официр у току последње две године рата. Али ја сам познавао само

двоје њених становника – Ану и Сотириса. И тако, ја не верујем у духове. Али више не могу да побијам њихово постојање с истим уверењем које сам имао пре него што сам присуствовао овим догађајима, ма колико бих волео да порекнем, чак и оно што сам видео рођеним очима.

Било је то лето 1983. Моји родитељи су већ били на Леросу и када сам стигао са супругом и две ћерке, затекао сам мајку у страшном стању. „Држим слику твоје баке у својој спаваћој соби”, рекла је. „Али чак и по мраку, увек сам имала утисак да ме гледа. И зато сам синоћ снела слику доле у дневну собу. Овога јутра слика се нашла на свом старом месту, у мојој спаваћој соби.”

Од смрти баке, мајка није могла да спава у потпуном мраку, иако је патила од несанице. По речима оца, њена несаница је била изговор за једну до две чашице пре спавања, јер мајка је увек тврдила да јој је виски помагао да се опусти пре него што крене у кревет. И тако, ја сам је упозорио на мешавину алкохола и страха од мрака пре него што сам озбиљно схватио њену причу о бакиној фотографији рекавши да су те халуцинације биле изазване великим узбуђењем и дугим бесаницама. Јер ја био сам сигуран да је имала халуцинације, не када је затекла враћену слику њене мајке у спаваћој соби, већ када је мислила да ју је пренела у дневну собу у приземљу.

Неколико сати касније, жена ме је пробудила из сна, шапућући ми на ухо: „Има неко доле у приземљу, чула сам кораке у дворишту.”

Наћулио сам уши у полусну.

Ништа. Није чак било ни шума треперења лишћа винове лозе и јамина који су се пели кроз горе до крова, с обе стране нашег прозора, који смо ноћу увек држали отвореним.

„Можда је то била моја мајка”, рекао сам. „Пренеси бакину слику горе на спрат како би нам ујутро показала да све то није измислила.” А онда сам заклопио очи како бих опет заспао, а онда сам, наједном, зачуо разговетан бат корака у дворишту. То је моментално одагнало последње трагове сна с мог ума. Није било никакве сумње, неко је доле ходао. Устао сам из кревета и на врховима прстију пришао прозору. Али чим сам стигао до њега, кораци су престали исто онако нагло као што су и почели. Погледао сам доле у двориште. Није било никога. Није било никога ни на путу који је пролазио поред наше куће. То сам могао да видим под светлошћу уличне светиљке. Читаво острво је спавало.

Као што сам раније рекао, све спаваће собе биле су на другом спрату. Тако сам закључио да је неко сишао доле до купатила и нисам много размишљао о корацима, иако нисам видео никакво светло у купатилу у приземљу. „Когод да је био, вратио се у кревет,” рекао сам жени док сам се окретао од прозора и кретао према кревету.

Управо сам хтео да легнем у дворишту када је поново одјекнуо бат тешких корака. Овога пута, јурнуо сам ка прозору.

Бат је престао чим сам се нагнуо преко прозора како бих погледао доле.
„Ко је то доле?” рекао сам. „Има ли кога у дворишту?”

Тишина.

Стајао сам тако неко време, напет да чујем било какав звук који није тишичан за ноћ.

Ништа.

„Можда је то неко прошао поред наше куће, улицом”, рекао сам жени.

„То је земљани пут”, узвратила је. „А то је био звук ципела по каменим плочама.”

Била је у праву. Двориште нам је било поплочано каменим плочама, као неки стари мозаик. А пошто је капија која води на улицу била затворена резом, само сам могао да одговорим: „Није могао да буде лопов. Ако је чекао да падне мрак како би ускочио унутра, преко зида који је два метра висок, обазриво би ходао, не би се шеткао тамо-амо, и лупкао ципелама као играч фламенга.” И ја сам се удаљио од прозора и кренуо ка кревету.

Спавали смо у старој дединој спаваћој соби. Тако смо могли да изађемо на његов приватни балкон. Врата која су водила на балкон била су смештена између прозора и кревета и ми смо их држали затвореним преко ноћи. У тачно одређеном тренутку пролазио сам испред њих, како бих стигао до кревета, занемарујући узбуђење моје жене. Зачуо се звук, гласнији од грмљавине и страшнији од било чега што сам икада чуо у животу. Није то био један од оних необјашњивих звукова ноћи, који се проломе у потпуној тишини, издигну у ваздух, остану тако неко време и полако се изгубе. Био је то ударац, тако груб као да је неки цин стајао на балкону, с друге стране врата, па је ударио у доње окно из све снаге.

Стајао сам запањен, а моја жена је поскочила, зграбила увојак своје косе и ставила га у уста како је то увек чинила кад је била узбуђена. Међутим, ја сам брзо успео да се повратим из обамрлости, и пет секунди касније, отворио сам врата и искочио на балкон.

Тамо није било никога. Није било ни ветра, а на небу се није видела никаква непогода. Па чак и да је био ветар, тај звук не би био тако општар као ударац ногом. Нека ноћна птица, можда? С времена на време, по мраку, понеки слепи миш би ударио о врата. Али тај ударац био је туп, као звук корака по прашњавом путу. Камен добачен с улице? Није било никаквог камена на балкону.

Остатак ноћи провео сам тражећи логичан одговор. У свести су ми се стварале слике о стварима о којима сам размишљао у детињству, а касније одбацио као апсурдне. Све сам их одбацио, али коликогод да сам настојао да рационализујем, моја жена је одбацивала објашњења једно по једно, говорећи: „Како је могуће да неко жив уђе у двориште прескачући зид висок два метра, шета по дворишту, а онда поново прескочи зид, затим обиђе око куће, затим се попне на балкон на дру-

гом спрату, па шутне у балконска врата, а затим опет скоочи доле с висине од четири метра, а да ни кост не поломи, и онда нестане у ноћи – а све то за мање од два минута?”

Наредног дана, ни реч нисам рекао мајци о догађајима у току ноћи. То би само учврстило њено уверење да кућу посећују духови. Али радозналост се повећала када сам свакога питао да ли су силазили у купатило у току ноћи. Моја мајка је рекла да је она толико уплашена да држи ноћну посуду испод кревета. „А зашто питаш?” рекла је. Када јој је моја жена испричала о звуцима које смо чули, она се скоро онесвестила. Како бих је разумео, причао сам јој о халуцинацијама слуха и условима који су најповољнији за њихово појављивање: када човек пада у сан или се буди, његов ниво пажње почиње да опада и више не може да штити свест од навале несвесних мисли; снови који се настављају и у будном стању, који се често јављају када је човек још увек у кревету а његову свест и даље угрожавају несвесне мисли. То су била објашњења која треба да разуме колико мене толико и њу, мада нисам био сам кад сам чуо снажан, јасан и брз звук корака у дворишту. Жена и ја смо тада били у полусну, и свакако смо били потпуно будни када смо чули снажан звук удараца који су тако жестоко затресли врата која воде на балкон. Управо у том тренутку, скоро да сам осетио присуство некога или нечега с друге стране, а одвајала су нас само врата. Све сам то знао, а ипак сам рационализовао и понављао да мора да постоји неко објашњење.

И даље сам трагао за некаквим објашњењем када сам се те вечери придружио мајци у кухињи. Кувала је планински чај јер, рекла је, она неће моћи ни на трен да заспи чак и када би испразнила читаву боцу вискија. Придружила нам се моја жена пошто је сместила наше ћерке у кревет, на другом спрату.

Мајка се трзала и на најмањи звук, а ја сам јој се смејао баш као што се некада деда смејао баки.

Мајка се намргоди. „Шта је још ту потребно да би ти поверовао? Чак и будале попуштају пред таквим чврстим доказима.”

„Он је интелектуалац”, рекла је моја жена. „Он не може да поднесе оно што је очигледно.”

„Била сам уз постељу моје мајке када је умрла”, наставила је моја мајка. „Истопила се као свећа. Последњих дана чак није могла ни да ме види. Па ипак је очи држала широм отворене и гледала, с осмехом, на леву страну, а затим на десну, као да се поред њеног кревета окупила гомила људи. С времена на време би рекла: „Да, оче.” „Долазим, мама.” „Где је Сотирис? Како је он?” „Халуцинације”, рекао сам. „Халуцинације и измишљотине грозничавог ума.”

Да бих је развеселио, одлучио сам да јој испричам о ноћи коју је мој деда провео на гробљу са својим пријатељем агностиком. Само

што сам почео, кад наједном, некакав предмет паде између наших поља с планинским чајем.

Био је то комплет вештачких зуба.

За тренутак је завладала тишина, а онда смо погледали горе у таваницу.

Није било никакве рупе у којој су могли да буду сакривени вештачки зуби, чак ни ексер о коме би могли да висе окачени. Уосталом, ко би своје вештачке зубе држао на висини од четири метра изнад земље? Па чак и да је неко био толико луд да то учини, откуд то да нико није приметио ту протезу, нарочито молери који су кречили зидове сваке друге године? Па ипак, протеза је пала на наш сто с плафона. А када је моја мајка ставила наочаре за читање, да би је испитала, рекла је, покушавајући да сузбије крик: „То је очева протеза. Користио ју је само кад смо јели месо.”

Никада не бих у то поверовао да нисам видео рођеним очима. Ма дај, комплет старе протезе, и то протеза мог деде приде, да падне одозго, баш у тренутку када сам хтео да испричам како је провео ноћ на гробљу? Шта, прислушкивао нас је и хтео да ми да до знања да пре двадесет пет година није био у праву када је тврдио да мртви нису ништа друго до прах и сећање? На срећу, имао сам два сведока. И све троје били смо будни и пили планински чај.

Тог лета није било више никаквих догађаја. Моје наредне три уза стопне посете тој кући такође су прошле без инцидента. Морам да додам, међутим, да су то биле кратке посете од четири до пет дана и да је моја мајка обавила опсежна реновирања како кућа не би изгледала тако „депримирајуће”. Мој тата се пензионисао, па је она хтела више времена да проводи у Грчкој. И тако, стара дедина остава била је претворена у модерно купатило, а оне чудне плоче у дворишту биле су покривене бетоном, исто је учињено и на балкону на другом спрату и на тераси. Било је промена и на самом острву. Свако је стекао аутомобил или мотоцикли, а многи и једно и друго. То је довело до надимања струкова код некада издржљиве и витке расе морепловаца и рибара. И како није било тротоара, човек је стално морао да гледа преко рамена, ма где ишао. „Зар баш мораш свуда пешице?”, сад ми је мајка говорила. „Узми понекад такси. Шта ће људи да помисле?”

По повратку с мог последњег пута, нашао сам се са сином моје сестре у једном кафеу у улици Бернар како бих му показао слике које сам направио. Он није био на Леросу неколико година, и тако смо нас двојица јадиковали због промена, нарочито због реновирања која је обавила моја мајка. Да би „освежила” кућу, она не само да је бетонирала двориште, већ је и ишчупала лозу и јасмин које је посадио њен отац тамо после рата, како би видео да живот буја и цвета наново у кући. Та лоза је досегла до његовог приватног балкона и покрила га као каква тенда. Јасмин је достигао до крова с друге стране куће, и сваке

ноћи, његов опојни мирис мешао се благо с морским поветарцем претварајући терасу у летећи тепих који лебди испод небеског свода. Јер ноћу, пошто би се све светиљке погасиле, небо над Леросом је још увек најзвезданије од свих које сам икада видео. И ма колико се ја удаљавао од њега, као и моји баба и деда, оно наставља да светлуца у мојим сећањима, јер оно је оставило свој отисак усред мог срца.

„Јесам ли ти причао шта ми се догодило на тераси, 1984?“, питао ме је мој сестрић. „Летовао сам на Леросу с мојим родитељима и спавао сам у соби коју ти запоседаш кад тамо одеш.“

„Сотирисову собу.“

„Ја сам га само једном видео – 1975 – а тада сам имао годину и по дана. А 1984, имао сам десет, и често сам ходао у сну. Једне ноћи, устао сам из кревета, отворио врата собе и изашао на терасу. Сви су спавали. Спавао сам и ја, исто тако, и нисам био свестан шта радим. Наједном, угледао сам Сотириса – онамо, испред мене, на тераси. Рекао је ’Куда си то кренуо, дете моје?’ Ја сам се пробудио и затекао себе како стојим на парапету терасе. Био је дебљине зидова куће – бар педесет центиметара. Ипак, да сам само још један корак направио у сну, пао бих преко тог парапета и погинуо.“

ПАН БУЈУКАС је канадски писац грчког порекла. Рођен је 1946. године у Бејруту, а у Канади живи од 1963. На универзитету Конкордија дипломирао је на одсеку за филм и позориште. Радио је као новинар и филмски критичар. Написао је седам романа, збирку приповедака, једну књигу за децу *Тезеји Миношаур* и безброј радио драма и позоришних комада. Издавачка кућа „Филип Вишњић“ из Београда објавила је до сада његову драму *Χηϊταΐτις* и роман *Човек који је хίπιο да ποίσιје море*.

Приповетка „Ана и Сотирис“ прво је објављена на француском, у збирци приповедака *Docteur Loukoum* (Trait d’Union 200). Приповетку је на енглески превео аутор.

Превео с енглеског и белешку саставио ЂОРЂЕ КРИВОКАПИЋ